

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4SŽi/4/2016
Identifikačné číslo spisu: 6013201458
Dátum vydania rozhodnutia: 07.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6013201458.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: L., zastúpený advokátskou kanceláriou Fridrich Pal'ko, s.r.o., so sídlom Grösslíngova 4, Bratislava, proti žalovanej: Viera Hudíková, starostka obce Dolná Lehota, so sídlom Dolná Lehota č. 162 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o odmietnutí žiadosti o sprístupnenie informácií, konajúc o odvolaní žalobkyne voči výroku o trovách v rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/270/2013 - 93 zo dňa 26. novembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/270/2013 - 93 zo dňa 26. novembra 2015 v časti výroku o trovách m e n í tak, že žalovaná j e p o v i n á zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 509,93 eur na účet právneho zástupcu advokátska kancelária Fridrich Pal'ko, s.r.o., Bratislava do 30 dní od dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalovaná j e p o v i n á zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania vo výške 96,10 eur na účet právneho zástupcu advokátska kancelária Fridrich Pal'ko, s.r.o., do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

1.

1.1 Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom v časti výroku o trovách rozhodol tak, že náhradu trov konania s poukazom na § 250k ods. 1 veta in fine O.s.p. nepriznal. Za dôvody hodné osobitného zreteľa krajský súd považoval skutočnosť, že v konaní podľa § 244 a násl. O.s.p. súd preskúmava zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom podľa § 247 ods. 1 O.s.p. sa podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu.

1.2 Konanie sa začína na základe žaloby, pričom žalobca musí už v žalobe tvrdiť, že bol rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátený na svojich právach alebo právom chránených záujmoch, toto tvrdenie musí žaloba obsahovať, avšak v tomto prípade žalobkyňa v žalobe ani netvrdila, že postupom a rozhodnutiami prvostupňového a druhostupňového správneho orgánu bola ukrátená na svojich právach,

resp. právom chránených záujmoch.

1.3 Krajský súd prihliadol aj na skutočnosť, že žalobkyňa žiadala podanou žalobou preskúmať rozhodnutie Obecného úradu obce Dolná Lehota č. 223/2013-2 zo dňa 17.06.2013 a fiktívne rozhodnutie žalovanej ako druhostupňového správneho orgánu, ktoré sú rozhodnutiami nulitnými, resp. ničotnými, pretože boli vydané potom, ako už bolo vo veci žiadosti žalobkyne o poskytnutie informácií z 24.04.2012 právoplatne rozhodnuté.

1.4 Podľa Krajského súdu, takéto ničotné rozhodnutia nemajú žiadne právne účinky, a preto ani nie sú spôsobilé zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov žalobkyne. Žalobkyňa teda nemohla byť ukrátená na svojich právach, predmetné rozhodnutia súd zrušil, súc viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu SR, len z dôvodu právnej istoty.

1.5 Podľa krajského súdu mala žalobkyňa v zmysle § 151 ods. 1 a 2 O.s.p. vyčísliť trovy konania v lehote 3 dní od vyhlásenia rozhodnutia. A preto krajský súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

2.

2.1 Voči tomuto rozhodnutiu - v časti výroku o trovách v rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26.11.2015 č. k. 24S/270/2013-93 podala žalobkyňa odvolanie z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ako aj z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.

2.2 Podľa názoru žalobkyne, súd pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa musí prihliadať na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery účastníkov konania a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde, a ich postoj v konaní.

2.3 Žalobkyňa je presvedčená, že neboli v tomto konaní okolnosti hodné osobitného zreteľa, a preto mal súd priznať žalobcovi plnú náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. Priamo z textu zákonného ustanovenia o okolnostiach hodných osobitného zreteľa, vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať len vo výnimočných prípadoch, pričom existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, musí riadne a presvedčivo odôvodniť v rozhodnutí.

2.4 Žalobkyňa ďalej poukazuje aj na Uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 30.11.2009, sp. zn. 1 M Cdo 11/2009, pričom je presvedčený, že povinnosť vyčísliť trovy konania vznikne len v prípade ak je náhrada trov priznaná v rozhodnutí súdu, ktorým sa konanie končí. V predmetnom konaní však súd nepriznal žalobkyni právo na náhradu trov konania a preto ani nevznikla žalobcovi povinnosť vyčísliť ich.

2.5 Na základe vyššie uvedeného žalobkyňa žiada, aby odvolací súd zmenil výrok o nepriznaní náhrady trov konania v rozsudku krajského súdu tak, že prizná náhradu trov konania žalobkyni tak, ako sú vyčíslené v prílohe odvolania.

3.

3.1 Najvyšší súd SR ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. s použitím § 246c O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobkyne (§ 212 ods. 1 O.s.p. a s použitím § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

3.2 Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či je správny záver krajského súdu, keď nepriznal žalobkyni trovy konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré krajský súd videl v tom, že

žalobkyňa v žalobe netvrdila, že postupom a rozhodnutiami prvostupňového i druhostupňového správneho orgánu bola ukrátená na svojich právach, ďalej preto, že žalobkyňa podanou žalobou žiadala rozhodnutia, ktoré boli nulitnými, ničotnými a ako také nemajúc právne účinky, neboli spôsobilé zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov žalobkyne, navyiac, žalobkyňa si ani nevyčísliła trovy konania v lehote 3 dní od vyhlásenia rozhodnutia.

3.3 Podľa § 150 ods. 1 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

3.4 Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Úvaha súdu o tom, či v danej veci ide o výnimočný prípad (teda, že sú splnené dôvody na aplikáciu § 150 O.s.p.), musí byť v rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodnená.

3.5 Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky z práva na spravodlivý proces vyplýva povinnosť súdu vytvoriť pre účastníkov konania procesný priestor na to, aby sa vyjadrili i k eventuálnemu uplatneniu moderačného práva podľa § 150 O.s.p., ak všeobecný súd taký postup zvažuje a vznášali prípadné tvrdenia či dôkazné návrhy, ktoré by mohli aplikáciu tohto ustanovenia ovplyvniť.

3.6 Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd prihliadnuť na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a treba vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní.

3.7 Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR II. ÚS 351/09-33, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že podľa názoru ústavného súdu za dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 250k ods. 1 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku nemožno považovať takú skutočnosť, ktorá (prípadne ktorej podklad) znamená vo svojej podstate porušenie zákona, resp. predstavuje nezákonný postup. Takýto výklad citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku je arbitrárny, lebo zásadne popiera účel a význam tohto ustanovenia.

3.8 Najvyšší súd poukazuje aj na skutočnosť, že vznikom fiktívneho rozhodnutia sa konanie končí a ani neskoršie písomne vyhotovené zrušujúce rozhodnutie na právoplatnom skončení konania nič nemôže zmeniť, pretože rozhodnutie vydané po skončení konania je nulitné a ako také nemá žiadne právne účinky.

3.9 Najvyšší súd ďalej upozorňuje, že aj fiktívne rozhodnutie, hoci samo osebe nemôže obsahovať náležitosti podľa § 47 Správneho poriadku, podlieha súdnemu prieskumu podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p., a v zhode s judikovanou praxou takéto rozhodnutie je potrebné zrušiť podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p., nakoľko ide o rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

3.10 Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že žalovaná vydala rozhodnutie o vybavení žiadosti žalobkyne zo dňa 24.02.2012 o sprístupnenie informácií až potom, ako uplynula zákonná lehota na vybavenie žiadosti (po vydaní rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/76/2012 zo dňa 22.02.2013 a po vrátení a doručení administratívnych spisov povinnej osobe), čo bolo z hľadiska právnej istoty zmätočné konanie v rozpore so zákonom, nakoľko vo veci už bolo vydané právoplatné fiktívne rozhodnutie o nesprístupnení informácií, a teda ide o prekážku res iudicata a neprípustnosť dvojitého prejednávania a rozhodnutia tej istej veci. Vzhľadom na uvedené, rozhodnutie žalovanej č. 223/2013-2 zo

dňa 17.06.2013 trpelo vadou, ktorá mala za následok jeho ničotnosť.

3.11 Uvedeným postupom žalovaná zaťažila správne konanie vadou, ktorá mala za následok nezákonnosť žalobou napadnutého prvostupňového rozhodnutia a následne aj druhostupňového fiktívneho rozhodnutia, čo bolo dôvodom, aby rozhodnutie žalovanej č. 223/2013-2 zo dňa 17.06.2013 a fiktívne rozhodnutie žalovanej, ktorým odvolanie žalobkyne zamietla a potvrdila napadnuté rozhodnutie žalovanej, ktorým odmietla sprístupniť informácie na základe žiadosti žalobkyne zo dňa 24.04.2012 Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 24S/270/2013-93 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3.12 Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom žalobkyne, ktorý uviedla vo svojom odvolaní ohľadom povinnosti vyčísliť trovy v zmysle ust. § 151 ods. 1 O.s.p., a teda, že povinnosť vyčísliť trovy konania vznikne len v prípade, ak je náhrada trov priznaná v rozhodnutí súdu, ktorým sa konanie končí. V predmetnom konaní však krajský súd nepriznal náhradu trov konania a preto ani nevznikla žalobcovi povinnosť ich vyčísliť.

3.13 Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru o potrebe rozhodnutie krajského súdu, v napadnutej časti vo výroku o trovách konania, zmeniť s poukazom na ust. § 220 O.s.p. a v konaní úspešnému žalobcovi priznať náhradu účelne vynaložených trov prvostupňového konania, a to podľa ust. § 250k ods. 1 v spojení s ust. § 246c ods. 1 O.s.p, ust. § 224 ods. 2 O.s.p. a ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

3.14 Trovy žalobkyne, ktoré si uplatnila na náhradu, pozostávajú z trov právneho zastúpenia za štyri úkony právnej služby vo výške 2 x 130,16 eur, 1 x 134,00 eur a 1 x 71,50 eur v súlade s § 11 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“, (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd - žaloba, písomné podanie na súd vo veci samej - odvolanie, odvolanie proti rozhodnutiu voči výroku o nepriznaní trov konania), paušálnej náhrady 2 x po 7,81 eur, 1 x 8,04 eur, 1 x 8,58 eur. Ďalej advokát, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty, si uplatnil daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) vo výške 20% (§ 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.).

3.15 Najvyšší súd zistil, že sú splnené podmienky na priznanie náhrady trov právneho zastúpenia žalobkyne za štyri úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd - žaloba, písomné podanie na súd vo veci samej - odvolanie, odvolanie proti rozhodnutiu voči výroku o nepriznaní trov konania vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v spojení s § 14 ods. 1 písm. a/, c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z., teda vo výške 1/6 výpočtového základu vo výške 130,16 eur za 2 úkony (v roku 2013), spolu s režijným paušálom po 7,81 eur a 20 % DPH (za rok 2013), a vo výške 1/6 výpočtového základu vo výške 134,00 eur za 1 úkon (v roku 2014), spolu s režijným paušálom po 8,04 eur a 20 % DPH (za rok 2014).

3.16 Najvyšší súd priznal žalobkyne náhradu trov vo výške, ktorú požadovala vo vyčíslení náhrady trov konania, t.j. odmena advokáta 394,32 eur, režijné paušály spolu 23,66 eur a 20% DPH, celkom trovy priznané na náhradu za prvostupňové konanie $417,98 + 91,95 = 509,93$ eur a to v súlade s § 151 ods. 1 veta druhá O.s.p.

3.17 O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej žalobkyne priznal ich náhradu vo výške 96,10 eur tak, ako boli uplatnené a to z titulu náhrady trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby (podanie odvolania voči výroku o trovách) v sume 71,50 eur a paušálnej náhrady vo výške 8,58 eur spolu s 20% DPH. Najvyšší súd zistil, že sú splnené podmienky na priznanie náhrady trov právneho zastúpenia žalobkyne v odvolacom konaní za jeden úkon právnej služby - podanie odvolania zo dňa 01.02.2016 vo výške 1/12 základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v spojení s § 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo výške 71,50 eur a režijný paušál vo výške 8,58 spolu s 20 % DPH. $(71,50 + 8,58 + DPM) = 96,096 = 96,10$ eur.

3.18 Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. V tomto prípade bolo odvolacie konanie začaté pred 1. júlom 2016, najvyšší súd postupoval procesne podľa O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.